

In zeven managementmaatregelen naar meer melk per kilogram fosfaat

Fosfaatefficiëntie in beeld

Binnen de wetgeving rondom fosfaatrechten is er nog ruimte om een melkveebedrijf te ontwikkelen. Voerleverancier De Heus laat met het rekenmodel Fosfaat Compass zien waar met het nemen van zeven managementmaatregelen nog ontwikkelruimte ligt.

tekst **Jaap van der Knaap**

Er is op veel melkbedrijven echt nog wel ruimte om binnen de toegekende fosfaatrechten meer melk te produceren.' Gerard Polinder, rundveespecialist bij De Heus, valt meteen met de deur in huis. 'Maar veel veehouders weten niet waar de mogelijkheden precies liggen, omdat ze geen referentiepunt hebben. Dat minder jongvee houden ervoor zorgt dat je meer koeien kunt melken, is wel algemeen bekend, maar het nieuwe rekenmodel Fosfaat Compass maakt duidelijk dat er meer factoren invloed hebben op fosfaatefficiëntie.'

De Heus lanceerde afgelopen maand het rekenmodel waarmee de rundveespecialisten van de voerfirma samen met veehouders een praktisch hulpmiddel hebben om uit te zoeken hoe er per kilogram fosfaat zo veel mogelijk melk geproduceerd kan worden.

'We zien grote verschillen tussen bedrijven in fosfaatefficiëntie', vertelt René Knook, productmanager bij De Heus. 'Er zijn bedrijven die 120 kg melk per kilo fosfaat produceren, terwijl de betere be-

drijven meer dan 250 kg melk per kilo fosfaat afleveren aan de melkfabriek.' Het kengetal 'kg melk per kg fosfaat' wordt volgens Knook steeds belangrijker. 'Wanneer je de juiste maatregelen neemt, kan de fosfaatefficiëntie stijgen van 30 naar 35 procent. Dat betekent een efficiëntieslag van 16 procent.'

Maatregelen bedrijfsspecifiek

De Heus selecteerde de zeven belangrijkste maatregelen die invloed hebben op fosfaatefficiëntie en verwerkte deze in het rekenmodel. Melkproductie, het gemiddeld aantal lactatiedagen, het aantal stuks jongvee, de ruwvoer kwaliteit, de droogstandslengte, de afkalfleeftijd van de vaarzen en de fosforopname uit het rantsoen vormen de basis van het model. 'Daarnaast vullen we het aantal melk- en kalfkoeien in en noteren we de huidige fosfaatbedrijfsproductie op basis van de bedrijfsspecifieke excretie, de BEX', zo legt Polinder uit. 'Na het invullen van de uitgangssituatie maken we inzichtelijk wat er gebeurt als je bij een van

Minder jongvee levert fosfaatruimte op

de zeven uitgangspunten maatregelen treft. Knook toont bij het voorbeeldbedrijf in tabel 1 aan dat als het aantal stuks jongvee van 70 naar 60 daalt, dit 204 kg fosfaatwinst oplevert. 'De fosfaatruimte die vrijkomt, kan ingevuld worden met koeien, waardoor er meer melk geproduceerd kan worden.'

Minder jongvee betekent minder mestproductie, maar er is ook minder voer nodig. Voor het voorbeeldbedrijf in tabel 1, waar meerdere maatregelen zijn doorgevoerd, geldt dat er 60.000 kg droge stof minder aan voer nodig is, terwijl bijna 30.000 kg meer melk geproduceerd wordt. 'De maatregelen zorgen ervoor dat de voerefficiëntie van het hele bedrijf stijgt van 1,04 naar 1,15', zo vult Polinder aan. 'Minder voer en meer melk betekent een hoger saldo. Het model maakt dus niet alleen inzichtelijk waar nog ruimte is in fosfaatefficiëntie, maar het is ook een middel om op een andere manier te kijken naar de geldstromen.' Knook wil er nog aan toevoegen dat de te nemen maatregelen bedrijfsspecifiek zijn. 'Bedrijven die willen groeien via eigen aanwas, zullen er niet voor kiezen om minder jongvee aan te houden. Maar daar is bijvoorbeeld ontwikkelruimte door de droogstand van acht naar zes weken te verkorten of de melkproductie per koe te verhogen. Het model laat vooral zien dat er op veel bedrijven perspectief is om verder te ontwikkelen, zonder dat daarvoor extra fosfaatrechten hoeven worden gekocht.'

Tabel 1 – Voorbeeld invulling en resultaat simulatie in Fosfaat Compass

	uitgangssituatie	simulatie
aantal melkkoeien	90	90
productie (kg/dag)	28,1	29,1
gemid. aantal lactatiedagen	190	180
aantal stuks jongvee <1 jaar	37	30
aantal stuks jongvee >1 jaar	35	30
ruwvoerkw. (vem/kg)	900	910
aantal dagen droog	50	40
afkalfleeftijd vaarzen (in mnd.)	25,5	24,0
fosfor in rantsoen (g/kg ds)	4,0	3,9
resultaat maatregelen		
BEX	4980	4297
kg melk per bedrijf	820.520	849.720
voerefficiëntie bedrijf (kg m./kg ds)	1,04	1,15
kg melk per kg fosfaat	165	198

Figuur 1 – Resultaat simulatie vanuit tabel 1, uitgedrukt in kg fosfaatwinst per maatregel

